

**UCHWAŁA NR XCIX/549/2024
RADY MIEJSKIEJ W BIAŁEJ PISKIEJ**

z dnia 27 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za
2023 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.) - Rada Miejska w Białej Piskiej uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2023 rok - stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Białej Piskiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Białej Piskiej

Marcin Sebastian Siejk

SPRAWOZDANIE

**z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2023 r. oraz przedstawienie potrzeb
związanych z realizacją przedmiotowych zadań.**

**Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021- 2023 przyjętego
Uchwałą Nr XXXV/194/2021 Rady Miejskiej w Białej Piskiej z 13 stycznia 2021r.**

Zadania wynikające z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024, poz. 177 ze zm.) w zakresie obowiązków Gminy Biała Piska reguluje art. 176 w/w. ustawy.

Do zadań własnych Gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
  - c. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
  - d. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
  - e. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej

trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

W okresie od 01-01-2023 r. do 31-12-2023 r. realizowana była większość zadań z powołanego wyżej katalogu.

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Biała Piska w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo - wychowawczych.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

W przedmiotowym okresie realizowane były zadania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Pracę z rodzinami prowadził 1 asystent rodziny w wymiarze przeliczeniowym 1 etat.

Asystent rodziny działa profilaktycznie, co z uwagi na charakter przedmiotowych spraw jest bezcenne. Potrzebę intensyfikacji działań asystenta rodziny zauważają pracownicy socjalni oraz kuratorzy Sądu Rejonowego w Piszcu, Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz Placówki Oświatowe. Jednocześnie ww. podmioty bardzo pozytywnie oceniają efekty pracy asystenta rodziny ze współpracującymi już rodzinami.

Do podstawowych zadań asystenta rodziny należało:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, troski o edukację i rozwój dzieci, dbałość o zdrowie, gospodarowanie budżetem domowym,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie rodziny zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości, podniesienie samooceny i wzbudzenie wiary we własne siły,
- wspieranie aktywności społecznej rodziny,
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,

- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny dyrektorowi ośrodka,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna się za niezbędną.

W 2023 roku pomocą i wsparciem asystenta rodziny objętych było 14 rodzin z terenu Gminy Biała Piska. Asystent pracuje w oparciu o opracowane dokumenty: plan pracy z rodziną, protokół ze spotkania z rodziną, miesięczne sprawozdania z pracy z rodziną, okresowa ocena sytuacji rodziny.

W roku 2023 r. z terenu naszej gminy pieczą zastępczą objętych było 18 dzieci i poniesiono wydatki związane z opieką i wychowaniem dzieci na łączną kwotę 139 616,97zł w tym :

- 1) w rodzinie zastępczej spokrewnionej - 8-ro dzieci
- 2) w rodzinie zastępczej zawodowej - 2-ro dzieci
- 3) w rodzinie zastępczej niezawodowej -4-ro dzieci
- 4) w placówkach opiekuńczo-wychowawczych –4- ro- dzieci

Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej współfinansował koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej, jako zadanie własne - obowiązkowe z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W ramach zadań w zakresie wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej sporządzał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny. Zapewniał wsparcie materialne dla ubogich rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Członkowie rodzin przeżywających trudności-opiekuńczo wychowawcze mieli możliwość korzystania z nieodpłatnych porad prawnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piszcu, konsultacji psychologicznych w Punkcie Konsultacyjnym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białej Piskiej, w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piszcu, w Centrum dla Rodzin w Białej Piskiej utworzonego w ramach prowadzonego projektu pt. „Szczęśliwa rodzina wolna od przemocy. Miasto i Gmina Biała Piska skutecznie przeciw przemocy” oraz innych służb udzielających pomocy rodzinom potrzebującym. Udzielono również niezbędnej pomocy osobom dotkniętym konfliktem zbrojnym na Ukrainie.

Na bieżąco prowadzony był monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, prowadzona była także działalność informacyjno- edukacyjna.

W celu dokonania monitoringu i ewaluacji Uchwały Nr XXXV/194/2021 Rady Miejskiej w Białej Piskiej z 13 stycznia 2021 r. - Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023 dokonano analizy danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem i pomocą M-GOPS w Białej Piskiej oraz analizy przeważających problemów w rodzinach. Dokonano porównania danych zawartych w tabelach 1 i 2.

Tabela 1.

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	397	567
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	634	562
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	52	40

Tabela 2.

Występujący problem	Rok 2022	Rok 2023
Ubóstwo	349	292
Bezrobocie	294	249
Długotrwała lub ciężka choroba	96	79
Niepełnosprawność	81	59
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina niepełna	38	37
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina wielodzietna	38	20
Potrzeba ochrony macierzyństwa – w tym wielodzietność	50	51
Alkoholizm/problem alkoholowy	4	4
Bezdomność	6	9
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	4
Zdarzenie losowe	1	0

Z przeprowadzonej analizy wynika, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2023 roku ma tendencję rosnącą w stosunku do roku poprzedniego. Ponadto w ramach przedmiotowych zadań dotyczących wspierania rodziny w okresie od 01-01-2023 r. do 31-12-2023 r. M-GOPS wspólnie realizował zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Biała Piska.

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Biała Piska realizowany był w grupach zadań:

- 1) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie prowadzone były następujące działania:

- wsparcie psychologa, pracownika socjalnego

W ramach informacji i edukacji społeczności lokalnej prowadzone były działania:

- „Otwarte Drzwi” dyżur specjalistów 9 grudnia 2023 r.
- Kampania „Biała Wstążka” Stop przemocy, pomoc osobom doznającym przemocy,
- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych.

Doskonalenie kompetencji służb i instytucji prowadzono poprzez:

- szkolenia wewnętrzne dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz pracowników instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

Odnosząc się do potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny zauważyć trzeba wzrost ilości spraw związanych z realizacją zadań obowiązkowych Gminy z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Potrzebne są znaczne środki finansowe na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który przez profilaktykę wspólnie z pracownikami socjalnymi przyczynia się do zmniejszania kosztów współfinansowania pobytu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zauważalne jest również zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze dla osób, które opuszczają szpitale i wymagają pomocy. Niepokojący jest wzrost zaburzeń zdrowia psychicznego wśród dzieci i osób dorosłych. Regularna aktywność ruchowa oraz kontakty z innymi ludźmi, nie tylko z najbliższą rodziną, są niezbędne dla zachowania zdrowia psychicznego. Ich brak może niestety sprzyjać jego pogorszeniu.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej razem w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Kobieta na Plus” w okresie od stycznia 2023 r. realizuje projekt pt. „Szczęśliwa rodzina wolna od przemocy. Miasto i Gmina Biała Piska skutecznie przeciw przemocy”. Środki na realizację działań w wysokości 540 489,93 zł. pozyskane zostały w ramach Programu „Sprawiedliwość”, finansowanego ze środków funduszy norweskich i środków krajowych, którego celem ogólnym jest poprawa funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez prowadzenie działań w zakresie wczesnej profilaktyki.

W zakresie podnoszenia kompetencji służb i instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny pracownicy M-GOPS w Białej Piskiej uczestniczyli w szkoleniach na temat:

1. Lokalny plan rozwoju usług społecznych- liderzy deinstytucjonalizacji.
2. Domy Pomocy Społecznej 2023 – aktualne problemy.
3. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany.
4. Szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grupy roboczej.
5. Kodeks postępowania administracyjnego oraz e-doręczenia. Praktyczne ujęcie nowych

regulacji.

6. Opracowywanie i realizacja indywidualnych planów usług społecznych.
7. Organizacja społeczności lokalnej.
8. Działania postwencyjne jako profilaktyka zachowań samobójczych wśród dzieci i młodzieży.
9. Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej z dnia 28.07.2023 r. - nowe zadania i obowiązki.
10. Zarządzanie sobą w stresie i zapobieganie wypaleniu zawodowemu. u osób zawodowo zajmujących się profilaktyką lub terapią uzależnień.
11. Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dokumentacja, wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI i grup D-P.
12. Zwolnienie z ponoszenia opłatności za pobyt w DPS, opłata za pobyt w DPS zastępczo uiszczona przez gminę i jej zwrot, opłata zaniżona i jej uzupełnienie (art.98A U.P.S.)
13. Praca asystenta rodziny – krok w dobrym kierunku.
14. Superwizja dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
15. Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dokumentacja, wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI i grup D-P.